

Hårdvindsflock på rulle

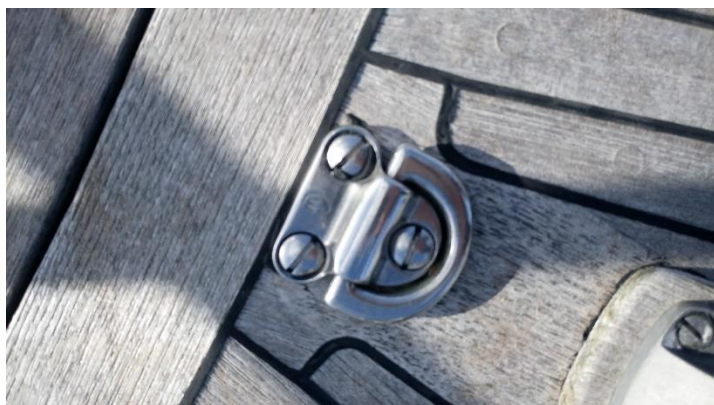
När vi köpte SWE 303 Anandra 2011 så följde det med en hårdvindsflock på ca 14 kvm.

Förliket var sytt för att träs in i likrännan på förstagsprofilen dvs. innan man kunde hissa seglet var man först tvungen att ta ner ordinarie focken och ta ur denna ur förstagsprofilen och sedan skära i hårdvindsflocken i förstagsprofilens ränna samtidigt som man hissar. Det här är ett jobb som är näst intill omöjligt att göra till havs i hård vind på ett fördäck som häver i sjön. Enda gången jag såg att vi kunde ha nytta av hårdvindsflocken var alltså i situationer där vi kunde byta försegel redan i hamn. Även det kan vara bökigt om det inte är hyggligt vindlä i hamnen eftersom både nedtagning och hissning måste göra med utrullade segel. De flesta brukar ju också försöka att undvika att ge sig ut i så hård vind så att man är tvungen att använda en hårdvindsflock. Med två rev i storen klarar man sig ju rätt bra i höga vindstyrkor med Omega 42:an med självslående focken uppe. Följden blev att focken blev liggande oanvänd – de första åren i båten men senare liggande kvar hemma i källaren.

I samband med att vi i år började prata lite om att vara med på ÅF Offshore Race ("Gotland Runt") så blev frågan om hårdvindsflock aktuell eftersom en sådan krävs enligt säkerhetsbestämmelserna för ÅF. Och denna ska då kunna hissas utan att behöva skäras i rännan i förstagsprofilen. Nu blev det inget ÅF i år (men förhoppningsvis 2018) men jag gick ändå vidare med funderingarna om att fixa till hårdvindsflocken så att den skulle kunna bli praktiskt användbar. Bengt Therner har tidigare berättat om hur hand låtits sy om sin fock med vridstyv lina i förliket och hissat den "flying" inrullad bakom ordinarie förstag (som ett kutterstag) och sedan kunnat rulla ut den med användning av en gennakerrulle och svirvel. Så idén är inte min (äras den som äras bör) men då jag tyckte den verkade bra så beslöt jag mig för att apa efter.

Då jag redan hade en rulle med svirvel till min Code 1 så var det som behövdes ett fäste i däck bakom förstaget, ett utväxlat fall och att segelmakaren sydde om förliket i focken och satte dit en vridstyv lina (torsionslina).

Som fäste i däck använde jag en pad eye dvs. en fällbar däcksgöla (jag använde Wichard Pad Eye 8 men det finns andra tillverkare också) som jag satte fast i däck precis bakom luckan till ankarboxen (se bild). Som förstärkning under däck bultade jag fast en bockad 4 mm-plåt, som Plåt-Roffe Erixon gjorde åt mig, i skottet mellan ankarbox och förpik.

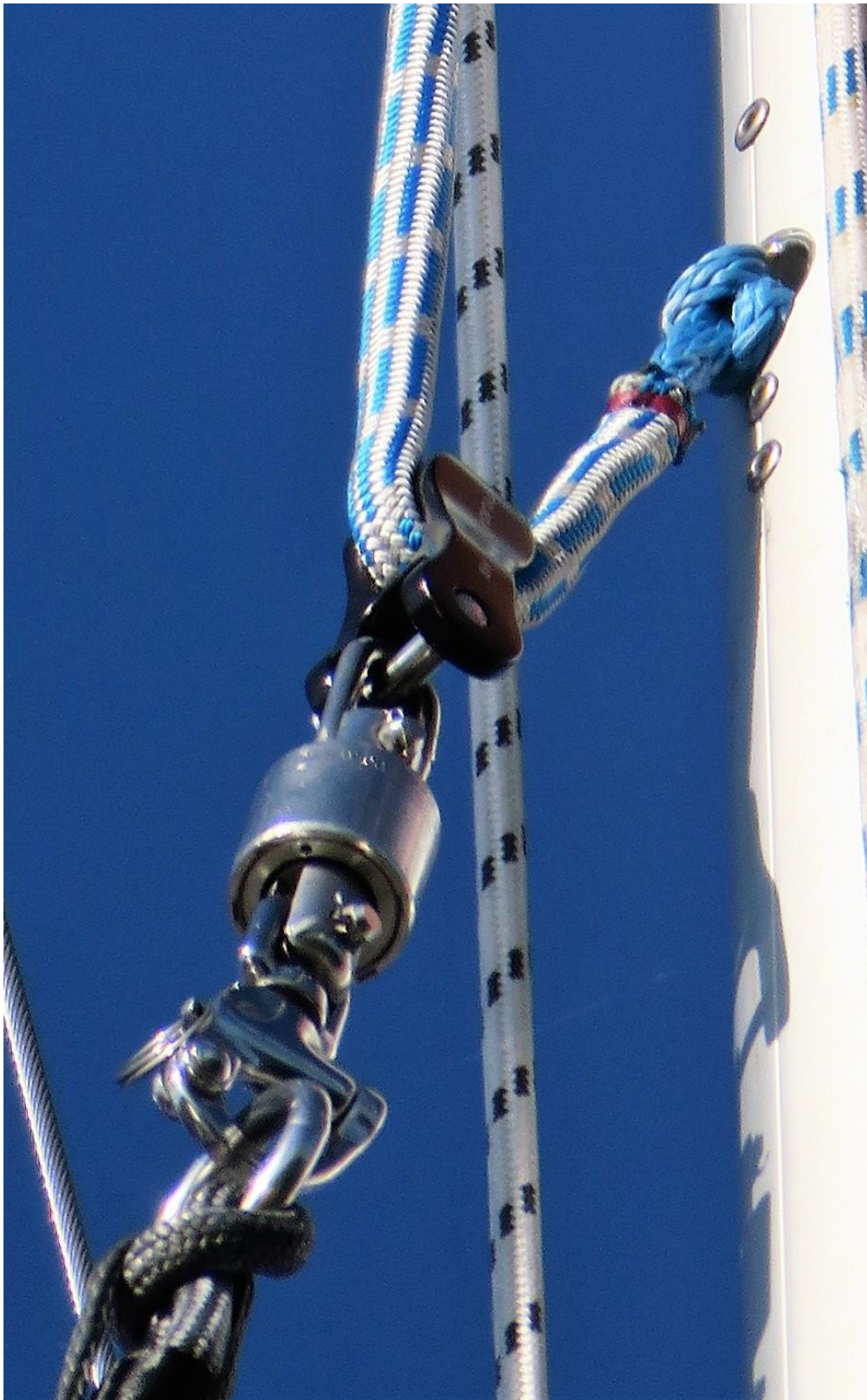
Pad eye

Förstärkningsplåten

Eftersom focken sitter utan stöd av något förstag så måste förliket (med den vridstyv linan) kunna stäckas upp mycket hårt. Det är därför nödvändigt att använda ett dubbelt fall för att fallet inte ska glida i avlastaren (och för att förhindra medvridning av fallet vid in- och utrullning). Jag fick därför sätta dit ett ändbeslag ("dead end beslag") i masten ca 80 cm under förstagsinfästningen/boxen för

fockfallen. Jag bytte sedan ut det ena fockfallet mot det nya dubbla fallet och satte fast den lösa ändan av fallet i ändbeslaget med en "luggage tag". Som fallhake använde jag ett block från Tylaska (H8). Se bild nedan.

Ändbeslaget, Tylaskahaken och toppsvirveln.

Rullbeslaget och toppsvirveln är som ovan nämnts samma som jag använder till min Code 1 (från tyska Bartels).

Eftersom jag förutom den självslående focken också har en 'överlappande 110 % -fock så har jag också skotskenor på däck som passar utmärkt även för hårdvindsfocken. Annars går det bra att sätta skotblocken i relingslisten. Eftersom det rör sig om en fock för mycket hårt väder så är det bara bra om skotpunkterna kommer ut en bra bit från centrumlinjen.

Hårdvindsfocken hissas hoprullad som en korv bakom ordinarie förstag.....

och rullas sen ut som en vanlig rullfock.

Hur fungerar nu den här varianten med hårdvindsflock på rulle i praktiken? Ja, jag fick ett svar på det fortare än jag kunde ana. På Åland Offshore Race i slutet på september i år (2017) så sködade vi flocken mitt på Ålands hav och fick prova på hur det var att sätta hårdvindsflocken mitt ute på havet. Visserligen blåste det inte mer än ca 10 m/s men sjön gick grov och helt säkert är att det inte hade gått så smidigt att byta flock om vi inte kunnat rulla in vanliga flocken och sen sätta hårdvindsflocken inrullad. Hur det gick till finns skildrat i artikeln om Anandras deltagande i Åland Offshore Race 2017 (finns under fliken TILL SJÖSS ovan) men ett utdrag finns också här:

”Plötsligt smäller det till i flocken och halshornet åker upp. Sömmarna som håller webbingbanden i halshornet har gått av allihop och banden sitter ensamma kvar i schacklet vid däck. Det är naturligtvis inget annat att göra än att snabbt falla av till läns för att kunna rulla in seglet utan att förstöra det ytterligare. När det är gjort och flocken surrad ordentligt så slår vi ut revet och börjar kryssa mot Marhållan igen på bara storen. Vi kommer visserligen framåt men inte går det fort inte. Dags att ta fram den hårdvindsflock som vi fått omsydd hos segelmakaren bara två dagar tidigare. Jag hade testat den på onsdagen men ingen annan hade sett seglet tidigare så det tog en lite stund att få upp den. Sen gick det betydligt bättre även om vi tappade ca 1 knop i fart jämfört med när vi seglade med flocken.”

Slutligen till frågan vad det hela kostat?

Rullen och svirveln hade jag ju redan. Dessa hade jag fått köpa begagnade för 2 000 kr av segelmakaren i samband med att jag köpte min Code 1 (de hade använts för en Code 0 på en X-332). Annars kostar en ny rulle med svirvel från ca 10 000 kr.

Pad eye, dead end beslag samt fallhake för utväxlat fall går på sammanlagt ca 3 000 kr (alla finns hos t.ex. Benns).

Ändring av förlik på seglet, torsionslina och ett nytt fall (ca 45 m) gick på drygt 7 000 kr hos segelmakaren (Doyle i Linköping).

Eftersom jag kunde utnyttja befintlig rulle/svirvel och redan hade pad eye och fallhake så blev kostnaden mindre för mig och det känns väl värt pengarna att veta att man vid överfallsväder kan få ner även försegelytan.

Göran Haglund

SWE 303 Anandra